

КОРИСНО ЗНАТИ

Оформлення та виплата пенсій для осіб, які досягли пенсійного віку під час перебування за кордоном та попередньо проживали на тимчасово окупованих територіях чи в районах ведення активних бойових дій

Відповідно до Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» (далі — Закон) призначення пенсії здійснюється за зверненням особи або автоматично (без звернення особи).

Пенсія за віком автоматично (без звернення особи) територіальними органами Пенсійного фонду України призначається за наявності в системі персоналізованого обліку даних про страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком (у тому числі за періоди до впровадження системи персоналізованого обліку) при досягненні особою пенсійного віку, передбаченого частиною першою статті 26 Закону.

За зверненням особи пенсія призначається на підставі заяви, поданої з необхідними документами до будь-якого органу Пенсійного фонду, незалежно від місця проживання.

Звернення за призначенням пенсії може здійснюватися в будь-який час після виникнення права на пенсію. Якщо заява про призначення пенсії за віком буде подана протягом трьох місяців з дня досягнення особою пенсійного віку, пенсію буде призначено з дня, наступного за днем досягнення пенсійного віку.

Відповідно до частини п’ятої статті 22 Закону для здійснення доступу застрахованих осіб до послуг у сфері загальнообов’язкового державного пенсійного страхування забезпечується функціонування веб-порталу електронних послуг Пенсійного фонду України.

Послуги, надання яких передбачає, зокрема, реалізацію застрахованою особою права на пенсійне забезпечення, надаються за умови ідентифікації такої особи з використанням кваліфікованого електронного підпису або інших надійних засобів ідентифікації у порядку, що визначено Положенням

про організацію прийому та обслуговування осіб, які звертаються до органів Пенсійного фонду України.

Згідно з цим Положенням особи, які є користувачами кваліфікованого електронного підпису або електронної системи BankID, можуть подати заяву про призначення пенсії через веб-портал. У такому випадку до заяви додаються скановані копії документів, які відповідають оригіналам документів та придатні для сприйняття їх змісту (мають містити чітке зображення повного складу тексту документа та його реквізитів).

Крім того зазначаємо, що відповідно до Порядку підтвердження наявного стажу роботи для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1993 № 637 (зі змінами) (далі — Порядок), основним документом, що підтверджує стаж роботи за період до впровадження персоналізованого обліку у системі загальнообов’язкового державного соціального страхування (далі — персоналізований облік), є трудова книжка.

За відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній стаж роботи встановлюється на підставі інших документів, виданих за місцем роботи, служби, навчання, а також архівними установами.

Так за відсутності трудової книжки для підтвердження стажу роботи приймаються дані, наявні в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування, а також виписки або довідки, складені на основі даних, наявних в інформаційних (автоматизованих) та/або інформаційно-комунікаційних системах підприємств, установ, організацій, довідки, виписки із наказів, особові рахунки і відомості на видачу заробітної плати, посвідчення, характеристики, письмові трудові договори і

угоди з відмітками про їх виконання та інші документи, які містять відомості про періоди роботи.

При цьому згідно з пунктом 18 Порядку за відсутності документів про наявний стаж роботи і неможливості одержання їх внаслідок ліквідації підприємства, установи, організації або відсутності архівних даних з інших причин, ніж ті, що зазначені в пункті 17 цього Порядку, стаж роботи установлюється на підставі показань не менше двох свідків, які б знали заявника по спільній з ним роботі на одному підприємстві, в установі, організації (в тому числі колгоспі) або в одній системі і мали документи про свою роботу за час, стосовно якого вони підтверджують роботу заявника.

У такому ж порядку підтверджується стаж роботи за відсутності документів у разі, коли підприємства, установи, організації або їх правонаступники розміщуються (розміщувалися) на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, в районі проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, а також на територіях територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають/перебували в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також у разі, коли майно (документи) підприємств, установ, організацій або їх правонаступників (незалежно від місця їх реєстрації на території України) розташоване на території України та/або пошкоджене чи знищене внаслідок воєнних (бойових) дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації проти України, за умови документального підтвердження пошкодження чи знищення майна (документів).

Державна соціальна підтримка населення в Україні

Вид допомоги	Розмір допомоги	Особливості призначення	Джерела фінансування	Органи, якіпризначають
Допомога у зв’язку з вагітністю та пологами жінкам, які не застраховані в системі загальнообов’язкового державного соціального страхування	1) жінкам із числа військовослужбовців Збройних Сил, Держприкордонслужби, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, інших військових формувань, Держспецтрансслужби, Держспецзв’язку та із числа поліцейських, осіб начальницького і рядового складу органів та підрозділів служби цивільного захисту, Державної кримінально-виконавчої служби — у розмірі 100 відсотків грошового забезпечення; 2) жінкам, звільненим з роботи у зв’язку з ліквідацією підприємства, установи та організації — у розмірі 100 відсотків середньомісячного доходу; 3) жінкам, зареєстрованим у центрі зайнятості як безробітні — у розмірі 100 відсотків мінімального розміру допомоги по безробіттю; 4) аспіранткам, докторанткам, клінічним ординаторам, студенткам закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти – у розмірі місячної стипендії. 5) непрацюючим жінкам та жінкам, зареєстрованим як суб’єкти підприємницької діяльності, — у розмірі 25 відсотків розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатної особи, з розрахунку на місяць. Станом на 01.12.2022 прожитковий мінімум для працездатних осіб — 2 684 грн	Допомога у зв’язку з вагітністю та пологами призначається якщо звернення за нею надійшло не пізніше ніж через шість місяців з дня закінчення відпустки у зв’язку з вагітністю та пологами, і виплачується жінкам за весь період відпустки, тривалість якої становить 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі ускладнених пологів або народження двох чи більше дітей — 70) календарних днів після пологів. Жінкам, віднесеним до 1–4 категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, допомога виплачується за 180 календарних днів зазначеної відпустки (90 — до пологів і 90 — після пологів). Допомога обчислюється сумарно та призначається жінкам у повному обсязі незалежно від кількості днів відпустки, фактично використаних до пологів. Право на допомогу мають іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також особам, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту	Державний бюджет України	Жінкам із числа військовослужбовців призначається та виплачується за місцем основної служби. Жінкам, звільненим з роботи у зв’язку з ліквідацією підприємства, установи та організації, зареєстрованим у центрі зайнятості як безробітні, аспіранткам, докторанткам, клінічним ординаторам, студенткам закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти і непрацюючим жінкам органами соціального захисту населення за місцем проживання. Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Допомога при народженні (усиновленні) дитини	Розмір допомоги становить 41 280 грн, одноразово виплачується 10 320 грн, решта суми — протягом 36 місяців по 860 гривень	Допомога надається одному з батьків дитини, опікуну, які постійно проживають разом із дитиною на території України. Розмір допомоги однаковий для застрахованих та нестрахованих осіб Право на допомогу при народженні мають громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які постійно мешкають на території України, а також особи, які визнані біженцями. Право на допомогу при усиновленні дитини має особа, яка є громадянином України, постійно проживає на її території та усиновила дитину з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, або дитину, батьки якої надали згоду на її усиновлення, крім випадку усиновлення одним із подружжя дитини іншого подружжя (якщо усиновлювачами є подружжя — один з них на їх розсуд)	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Допомога на дітей одиноким матерям	Щомісяця Розмір допомоги визначається як різниця між 100% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім’ї в розрахунку на одну особу за попередні два квартали. Допомога призначається на шість місяців. Станом 01.12.2022 Прожитковий мінімум складає: на дитину до 6 років—2 272 грн ; на дитину з 6 до 18 років — 2 833 грн	Право на допомогу на дітей одиноким матерям мають самотні матері (що не перебувають у шлюбі), самотні усиновлювачі, якщо у свідоцтві про народження дитини відсутній запис про батька (матері) або запис про батька (матері) проведено в установленому порядку органом державної реєстрації актів цивільного стану за вказівкою матері (батька, усиновлювача) дитини Право на допомогу на дітей одиноким матерям (батькам) має мати (батько) дітей у разі смерті одного з батьків, яка (який) не отримує на них пенсію у разі втрати годувальника, соціальної пенсії або державної соціальної допомоги дитині померлого годувальника Право на допомогу мають громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які постійно мешкають на території України, а також особи, які визнані біженцями.	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність	Щомісячно Розмір допомоги становить два прожиткових мінімумів, встановлених для дітей відповідного віку. Допомога призначається на шість місяців. Станом на 01.12.2022 Прожитковий мінімум складає: на дитину до 6 років — 2 272 грн ; на дитину з 6 до 18 років — 2 833 грн Розмір допомоги відповідно становить для дітей до 6 років — 4 544 грн, від 6 до 18 років — 5 666 грн.	Призначається одному з батьків, усиновлювачів, прийомних батьків, батьків-вихователів, опікуну, піклувальнику, який постійно проживає та здійснює догляд за хворою дитиною. Право на допомогу мають громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які постійно мешкають на території України, а також особи, які визнані біженцями	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування	Щомісячно Розмір допомоги становить 2,5 розміру прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, на дітей з інвалідністю, над якими встановлено опіку чи піклування, — 3,5 розміру прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Допомога призначається на дванадцять місяців. Станом на 01.12.2022 Прожитковий мінімум складає: на дитину до 6 років — 2 272 грн ; на дитину з 6 до 18 років — 2 833 грн Розмір допомоги відповідно становить для дітей до 6 років — 5 680 грн (для дітей з інвалідністю — 7 952 грн , від 6 до 18 років — 7 082,5 грн (для дітей з інвалідністю — 9 915,5 грн)	Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, призначається особам, призначеним в установленому законом порядку опікунами чи піклувальниками дітей, які позбавлені батьківського піклування		Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади

КОРИСНО ЗНАТИ

Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю віком до 18 років	Щомісячно Розмір визначається у відсотках від прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, залежно від категорії осіб з інвалідністю та потреби у догляді	Допомога призначається особам з інвалідністю I —III груп, а також на кожну дитину з інвалідністю до 18 років. До державної соціальної допомоги призначається також надбавка на догляд: особам з інвалідністю з дитинства I групи; одиноким особам з інвалідністю з дитинства II і III груп, які за висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я потребують постійного стороннього догляду. Надбавка на догляд за дитиною з інвалідністю віком до 18 років призначається одному з батьків, які не працюють, не навчаються та фактично здійснюють догляд за дитиною з інвалідністю віком до 18 років. Надбавка на догляд за дитиною з інвалідністю підгрупи А, а також одинокій матері (одинокому батьку) надбавка на догляд призначається незалежно від факту роботи, навчання, служби. Право на допомогу мають громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які постійно мешкають на території України, а також особи, які визнані біженцями	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям	Щомісячно Розмір допомоги визначається як різниця між рівнем забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) та середньомісячним сукупним доходом малозабезпеченої сім'ї. Допомога призначається на шість місяців. Рівень забезпечення прожиткового мінімуму затверджується щороку у Державному бюджеті України. Станом на 01.12.2022 рівень забезпечення прожиткового мінімуму становить: — для працездатних осіб — 45 відсотків прожиткового мінімуму (1 207,8 грн); — для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю — прожиткового мінімуму 100 відсотків (2 093 грн); — для дітей — 130 відсотків відповідного прожиткового мінімуму (до 6 років — 2 953,6 грн, від 6 до 18 років — 3 682,9 грн)	Державна соціальна допомога призначається та виплачується малозабезпеченим сім'ям, які постійно проживають на території України. Призначається залежно від доходу та майнового стану сім'ї	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях	Щомісячно Допомога призначається у розмірі 2 100 гривень.	Допомога призначається на третю і кожну наступну дитину по місця досягнення дитиною 6-річного віку включно Допомога призначається і виплачується громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, які постійно проживають в Україні	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухилиються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме	Щомісячно Допомога призначається з урахуванням матеріального стану сім'ї, в якій виховується дитина, в розмірі, що дорівнює різниці між 100 відсотками прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, але не менше 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Станом на 01.12.2022 Прожитковий мінімум складає: на дитину до 6 років — 2 272 грн ; на дитину з 6 до 18 років — 2 833 грн, для осіб, які втратили працездатність — 2 093 грн	Тимчасова допомога призначається у разі, коли: відомості про одного з батьків (платника аліментів), які внесено до Єдиного реєстру боржників у зв'язку з несплатою ним аліментів; стосовно одного з батьків здійснюється кримінальне провадження або він перебуває на примусовому лікуванні, у місцях позбавлення волі, якого визнано в установленому порядку недієздатним, а також перебуває на строковій військовій службі; місце проживання (перебування) одного з батьків не встановлено	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади
Допомога на проживання внутрішньо переміщеним особам	Щомісячно для осіб з інвалідністю та дітей — 3000 гривень; для інших осіб — 2000 гривень.	Допомога надається внутрішньо переміщеним особам, які перемістилися з тимчасово окупованої території Російською Федерацією території України, території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також внутрішньо переміщеним особам, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які подали до 20 травня 2022 р. заявку на відшкодування відповідних втрат, або за умови подання документального підтвердження від органів місцевого самоврядування факту пошкодження/знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • органами соціального захисту населення; • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади/посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • через Портал Дія
Житлові субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива	Щомісячно — житлові субсидії на оплату житлово-комунальних послуг. Раз на рік — житлові субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива. Розмір житлової субсидії визначається як різниця між розміром плати за житлово-комунальні послуги в межах соціальної норми житла, соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами і розміром обов'язкової частини платежу, визначеним у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Розмір обов'язкової частини платежу за послуги для кожного домогосподарства обчислюється індивідуально за єдиною формулою, визначеною постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1156 „Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії” (зі змінами), і залежить виключно від розміру середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 409 (зі змінами) встановлено соціальну норму житла та соціальні нормативи, у межах яких держава надає громадянам субсидії на оплату житлово-комунальних послуг	Житлова субсидія є безповоротною адресною державною соціальною допомогою вразливим споживачам житлово-комунальних послуг — мешканцям домогосподарств, що проживають в житлових приміщеннях (будинках) і не можуть самотужки платити за житлово-комунальні послуги, оплачувати витрати на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива. Право на отримання житлової субсидії мають громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України. Житлові субсидії, надаються за місцем реєстрації або фактичного проживання особи. Право на призначення житлової субсидії визначається залежно від майнового та матеріального стану осіб зі складу домогосподарства	Державний бюджет України	Прийняття заяв і документів для призначення допомоги здійснюється: • уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади/посадовими особами центру надання адміністративних послуг; • сервісними центрами Пенсійного фонду України; • в електронній формі через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України та мобільний додаток Пенсійного фонду України, а також через Портал Дія. Призначають житлові субсидії органи Пенсійного фонду України

Про які обставини людина, якій вже призначено житлову субсидію, обов’язково має повідомляти Пенсійний фонд України?

Пункт 90 Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 “Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива” передбачає, що громадянин, якому оформлено житлову субсидію, зобов’язаний протягом 30 календарних днів з моменту виникнення обставин, які впливають на призначення субсидії, поінформувати про це орган Пенсійного фонду України.

Зокрема, необхідно повідомити про:

- зміни у складі зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) членів домогосподарства, їх соціального статусу, зміни у складі сім’ї члена домогосподарства;
- зміни переліку отримуваних житлово-комунальних послуг, умов їх надання;
- зміни управителя, виконавця комунальних послуг, створення об’єднання спів-

власників багатоквартирного будинку;

- здійснення одноразової покупки на суму понад 50 тисяч гривень, а також придбання або набуття права власності на майно, вартість якого перевищує 50 тисяч гривень;
- набуття права власності на транспортні засоби (крім мопеда і причепа), житлові приміщення в місті або в селищах міського типу (нерухомість розташована в сільській місцевості на право отримання субсидії не впливає, але повідомляти про її набуття орган фонду потрібно);
- здійснення операцій із купівлі безготівкової та/або готівкової іноземної валюти, банківських металів на загальну суму, що перевищує 50 тисяч гривень (варто зазначити, що ці операції сумуються, тобто йдеться не про одноразову купівлю, а про всі операції в загальній сумі 50 тисяч гривень за 12 місяців);
- отримання громадянином, якому призначено житлову субсидію, або членом його сім’ї одноразово доходу в сумі, що перевищує 25-крат-

Фото з сайту ukinform.com

ний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб (крім цільової благодійної допомоги; стра-

хових виплат на медичну та соціальну допомогу; спадщини у вигляді нерухомого майна або основної його частини;

гранту або стипендії на навчання);

- відкриття депозитного банківського рахунку (ра-

хунків) на загальну суму, що перевищує 100 тисяч гривень, або придбання облігації внутрішньої державної позики на загальну суму, що перевищує 100 тисяч гривень;

- настання умов, за яких втрачається право на отримання субсидії на понаднормову площу житла (призначення житлових субсидій на понаднормову площу житла переглядається у разі зміни складу осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), складу сім’ї члена домогосподарства, працевлаштування таких осіб або виникнення у них інших джерел доходів).

Громадяни, яким призначено житлову субсидію і які проживають на окупованій території, чи в зоні активних бойових дій, у період дії воєнного стану можуть не повідомляти про такі зміни. Вони зобов’язані повідомити про зазначені обставини протягом місяця після припинення (скасування) воєнного стану в Україні.

Пресслужба
Пенсійного фонду